

Sanatta sınırları yıkmak

Amsterdam, İstanbul ve Dubai'de faaliyet gösteren sanat tarihçisi, danışman ve galeri sahibi **Sevil Dolmacı**, yakında Paris'te de ofis açmaya hazırlanıyor. Dolmacı ile küresel piyasada büyümenin yollarını, Türkiye'nin bu alandaki potansiyelini konuştuk.

GİLA BENMAYOR > 59

Sanat danışmanlığında kurumsallaştım

Amsterdam, İstanbul ve Dubai'de faaliyet gösteren sanat danışmanı **Sevil Dolmacı**, uluslararası sanat piyasasında büyümenin kurumsallaşmadan geçtiğini söylüyor. Yakında Paris'te de ofis açmaya hazırlanan Dolmacı, **"Uluslararası sanat piyasasında yakın ve agresif çalışıyorum"** diyor.

Sanat danışmanı ve art dealer **Sevil Dolmacı**'yı, **Demet Sabancı Çetindoğan** ve **Cengiz Çetindoğan** tarafından kurulan Demsa'da çalıştığı yıllarda tanıdım. 2009 ile 2015 yılları arasında Çetindoğan çiftinin, o yıllarda değerinin 100 milyon doların üzerinde olduğu söylenen koleksiyonuyla ilgilenen Dolmacı, daha sonra kendi kanatlarıyla uçarak uluslararası alanda sanat danışmanlığı ve art dealer kimlikleriyle öne çıkmaya başladı. Hacettepe Üniversitesi'nde sanat tarihi eğitimi alan **Sevil Dolmacı**'nın yüksek lisans tezinin konusu, **"1939-1950 Yılları Arasında Devlet Resim ve Heykel Sergileri"**. Hâlen Ankara Üniversitesi'nde yazım aşamasında olan doktora tezinin konusu ise bunun devamı niteliğinde: **"1970-1990 Yılları Arasında Türk Resim Sanatında Dönüşüm ve Kimlik Arayışları"**. Başkent Üniversitesi'nde 2004-2006 yılları arasında öğretim görevlisi olarak çalışan **Sevil Dolmacı**, Demsa döneminden sonra hem eğitim hem de çalışma hayatındaki birikimiyle sanat alanında kendine bir yön çizmeye karar vermiş. **"Bugün yaşadığım süreç, eğitimim ve Dem sa'daki iş deneyiminin sonucudur"** diyor sohbetimizde.

NASIL BİR
SANAT?
GILA
BENMAYOR

"Dubai'de kadın girişimci el üstünde tutuluyor. Ortadoğu'da bir kadın galerici olarak varlık göstermeyi başardığım için orada kurumsallaşmayı istedim."

—SEVİL DOLMACI

Geçenlerde 'sanat danışmanlığı hizmeti' konusunda holdingleştiğimize dair sözleriniz ilginçti. Bunun tam olarak ne anlamı geldiği açar mısınız?

Tabii. İstanbul'da 2015 yılında şirketimi kurdum. Önce Narmalı Han'da, ardından Villa Iranoşyan'da **Sevil Dolmacı Galerisi**'ni açtım. Avrupa'da daha rahat yol alabilmek için Amsterdam'da sanat danışmanlığı hizmeti veren şirketimi 2019 yılında da kurdum. Arkasından **Dubai**'de, beş yıl önce kurduğum şirket ve Design District'teki galeri geldi. Şimdi de Paris şirketimizin eli kulağında. Finansal nedenlerden ötürü holdingleştim diyebiliriz. Çünkü danışmanlık hizmeti veren şirketimi kurduğum ilk günden beri amacım yüksek bütçeli işler yapmak, yüksek bütçeli sanatçılarla çalışmaktır. Dolayısıyla bunu yapabilmem için her şeyin usulüne uygun olması gerekiyordu. Avrupa ve Amerika'da işler 'alıştırka' gitzme. Buna izin veren bir sistem yok. O yüzden Amsterdam'a gittim. Şunu da ilave edeyim. Uluslararası çalışan, güvendiğim iş insanları ve koleksiyonerler bana yol gösterdi. Çabuk öğrenen ve güvendiğim in-

sanların sözlerine önem veren biriyim açıkçası.

Dubai'nin yerini Türkiye alır mı?

Dubai'ye gitmeye nasıl karar verdiniz, bahseder misiniz? İki nedenden ötürü: Birincisi, sanat konusunda gelişmekte olan bir coğrafyada faaliyet göstermek. **Dubai**'de görünür olmak Avrupa ve ABD'ye kıyasla benim için çok daha kolaydı. Çok ilginç bir şey söyleyeceğim. Kadın girişimci orada el üstünde tutuluyor. Ortadoğu'da bir kadın galerici olarak varlık göstermeyi başardığım için orada kurumsallaşmayı istedim. **Dubai'yi** seçmemin ikinci nedeni ise vergi avantajları. Şunu fark ettik **Dubai**'de. Avrupalı koleksiyonerler, Amerikalı sanatçılar Avrupa'dan almak yerine vergi kolaylıkları nedeniyle bizden almaya tercih ediyorlar. **Dubai**'de zamanla güçlü bir Avrupalı koleksiyoner portföyüm de oluştu. Oradaki çevrem hayli genişti.

Dubai'nin savaşta dâhil edilmesi ve saldırılar nedeniyle ekonominin kötü gitmesi işlerinizi etkiledi mi? Etkilemez mi? Ben oradaki evimi kapatmak zorunda kaldım. Bir süredir gitmiyorum ama elbette geleceğim; evraklar ve bürokratik işler beni bekler. Galerici açık. Türk sanatçıların oluşumunu karması devam ediyor. Sanat piyasası sarsıldı, biz burada ikinci el sanat piyasasına yöneldik. Şu anda daha çok devlet alım yapıyor. Devlete sunduğumuz portföy, Ortadoğulu sanatçılardan oluşuyor. Bu arada **Dubai ekonomisinin ve dolayısıyla sanat piyasasının zora girmesini Türkiye iyi değerlendirebilir. Eğer doğru stratejiler geliştirilirse İstanbul, önümüzdeki 5-10 yıl içinde Paris ve Londra ile yarışmasa da Doğu Avrupa, Kafkasya, Orta Asya ve Ortadoğu arasında güçlü bir sanat ve kültür merkezi olma şansına sahip olabilir.**

Sadece Türkiye'de değil uluslararası sanat piyasasında hayli iddialı olmanız gündüğüm kadarıyla... Bu konuda tevazu gösteremeyeceğim. Uluslararası sanat piyasasına oldukça yakın ve agresif çalışan tek kişi benim. Zira uluslararası ağım çok geniş. Bakın,

size sattığım bir Miró tablosunun hikayesini anlatacağım. Düsseldorf Sanat Fuarı'nda rastladığım tanıdık bir art dealer, elinde iyi bir Miró tablosu olduğunu söyleyince aklıma ABD'de Miró toplayan bir koleksiyonerim geldi. Koleksiyoneri arayınca tabloyu hemen görmek istediğini söyledi. Tablonun sahibi olduğuna tanınmış Avrupalı bir koleksiyoner ve eseri New York'taki bir depoda muhafaza ediyor. Amerikalı koleksiyoner, aldığımız özel izinle açılan depoya gidip tabloyu beğendi ve satın almak istediğini bildirdi. 45 günlük bir süreçte, iki tarafın avukatlarını devreye sokarak, para transferlerini ve gerekli belgeleri tamamlayarak satış **Dubai** ofisi üzerinden gerçekleştirildi. Burada önemli olan şu: Avrupa'dan bir Miró tablosu olarak Amerikalı koleksiyonerime ulaştırdım. Satıcı da alıcı da Türkiye'den. Bu iş, uluslararası ağımdan ne kadar güçlü olduğunu ve tarafların bana ne kadar güvendiğini gösteriyor. Zamanında Cengiz Çetindoğan çok büyük almışlar yaptıkları için bu konulara zaten hâkimdim. Bu benim önemli avantajlarımdan biri. Diğerleri ise hukuk ve finans gibi konulara iyi hâkim olan ekibim.

Leif Tienkler

Sevil Dolmacı Gallery, Altın çağda resminin önemli isimlerinden Leif Tienkler'in 'Cosmic Change' isimli kişisel sergisine ev sahipliği yapıyor. 'Yeni Fıgarano' hareketinin önde gelen temsilcilerinden olan sanatçı, 10 Haziran - 15 Temmuz 2025 tarihleri arasında sergisinde renk, mavi ve siyah arasındaki kurgusal ilişkiyi sırasıyla bir görsel dil aracılığıyla ele alıyor.

Baselitz'i Türk alıcılara sattım

Şimdi neden Paris? Aslında bizim ana hikayemiz ABD bu arada. Zira ağırlıklı olarak Amerikalı sanatçıları temsil ediyordum. **Jeff Koons** ile birlikte modern tüketim toplumunu eleştiren Neo Geo akımının kurucusu olan **Peter Halley**, şu anda Venedik'te Palazzo Cini'de sergisi devam eden **David Salle**, **Ross Bleckner** temsil ettiğim sanatçılar arasında. Sanat tarihi kitaplarında, müzelerde yerlerini alan star isimler. Ancak sanatın kökleri Avrupa'da. Dediğim gibi Avrupalı koleksiyoner portföyüm de oluytu. En önemlisi bugün çağdaş sanatın merkezi Paris. Londra Brexit'ten sonra tahtını Paris'e kaptırdı. Bütün uluslararası önemli galerilerin şubeleri burada. Sanatseverler Londra'da Frieze Sanat Fuarı'na yerinde Art Basel Paris'i tercih ediyorlar. Tarihleri birbirine yakın. Uluslararası bir galeri olduğumuzu kanıtladık ama Paris'te olmak

biraz da prestij meselesi. Ayrıca Paris'te beni destekleyen küratör, sanat yönetmeni ve eleştirmeni **Jerome Sans** gibi isimler var. Borusan'da Doug Aitken sergisinin küratörlüğünü yapıyordu.

Avrupalı sanatçılarla aranınız nasıl? Gayet iyi. Avrupalı galerilerle iş birliği halindeyiz. Mesela Sabancı Müzesi'nde sergisi yapılan Alman sanatçı **Georg Baselitz**'i ölümünden kısa bir süre önce merkezi Salzburg'da olan ünlü Ropac Galerisi ile iş birliği neticesinde galeride sergiledim. İki tuluvalı, iki tane de kâğıt işini getirmiştim sanatçının. Tüm Türk koleksiyonerlere satıldı. Baselitz vefat edince koleksiyonerler işleri satın aldıkları için bana nasıl teşekkür ettikleribileniz!

Peki yurt dışında Türk sanatçıları satabiliyor musunuz? Tabii. Çok güzel bir hikayem daha var. Bir pazar günü bir çift geldi galeriye. **Ebru Dökeççi**, **Ekmel Yalçındağ**'ın işlerinin de olduğu güzel bir sergi vardı galeride. Biz sonradan öğrendik meğer çift ABD'de müze sahibi. Bizden altı iş satın aldılar. Bunlardan ikisi Türk sanatçıları **Ebru Dökeççi** ve **Yalçındağ**'a ait. Çok mutlu olduk. Amerikalı çift; **Baselitz**, **Katharina Grosse** gibi sanatçıları sergilediğimiz için bizi radarlarına almış.

Kişisel bir sorum olacak size. Karşınızdaki kadın; Türkiye ve uluslararası sanat piyasasını iyi bilen, bankaların koleksiyonlarına ekspertiz hizmeti veren, işini önemseyen biri. Oysa Instagram hesabınızda bambaşka biri var. Giyinmeye, gösterişe aşırı meraklı, zamanının çoğunu süslenmeye ayıran biri gibisiniz. Bakın, ben lisedeyken coğrafya hocam süslenmeyi sevdiğim için **"Sen okuma bence, git senin bir-riyle evlen."** demişti. Neden süslenmek ve meslek sahibi olmak bir arada olamıyor? Hiç aklımdan çıkmadı bu sözler. Üniversitede makayım, giyim tarzım nedeniyle tepkilerle karşılaş-tım. Sanat okuyan biri illa bohem tarzında mı olmalı? İş hayatında da devam etti bu tepkiler. Sarıya genç kadın olmak, bekâr kadın olmak... Hiç bitmedi hayatımda. Ama günün sonunda ben şunu göstermek istedim: Giyinmeyi, süslenmeyi seven bir kadın olarak var olmayı ve sanatla ilgili bir iş yapmak istiyordum. Instagram'da kasıtlı olarak böyle bir profil ortaya koytum.